

Geschiedenisproefwerk groep 6 Hoofdstuk 2

Romeinse tijd (50 voor Chr. tot 400 na Christus)

De **Romeinen** kwamen ruim 2000 jaar geleden ons land binnen. Dat weten we omdat de Romeinen het opgeschreven hebben. Ze schreven namelijk alles op. Hier, 50 jaar voor onze jaartelling, eindigt de Prehistorie en begint de **geschiedenis**.

De Romeinen veroverden Nederland tot aan de **Rijn**. Dat is de grens waar hun rijk ophield. Ze veroverden het land met grote legers die goed bewapend waren. Daarna bouwden ze sterke forten. Zo'n fort noemden ze een **castellum**. Ze legden ook wegen aan tussen hun forten. De **wegen** maakten vervoer van allerlei goederen mogelijk. Daardoor kwam de **handel** met buitenlandse kooplieden op gang. Zij verkochten van alles en nog wat: sieraden, aardewerk, wapens en werktuigen.

Sommige castellums werden heel groot. In het begin waren er alleen soldaten woningen. Later kwamen er allerlei voorzieningen bij, zoals een **amfi-theater** en een badhuis. Badhuizen werden ook wel **thermen** genoemd. Mensen gingen er heen om zich te wassen, en om te zwemmen en te sporten.

Colosseum in Rome (amfitheater)

De belangrijkste castellums mochten van keizer Nero een **marktplaats** maken. Daar werd van alles verkocht en dat trok mensen aan. Daardoor groeiden deze forten uit tot grote steden. In Nederland waren 4 van deze plaatsen. Het zijn de oudste steden van Nederland. **Noviomagus** was één van die steden. Tegenwoordig heet deze stad **Nijmegen**.

De Romeinen hebben veel invloed gehad. Ze hebben gezorgd voor badhuizen en theaters. Ze lieten geschreven teksten achter en ze brachten een nieuwe taal: het **Latijn**. Veel woorden die we nu kennen in het Nederlands komen

oorspronkelijk uit het Latijn. Deze woorden komen jullie misschien wel bekend voor: familia, villa, aqua, chirurgus, duo, omnibus, pastor, carnaval.

Germanen

In het noorden van Nederland leefden de **Friezen** en in het gebied dat wij kennen als de Betuwe, woonden de **Bataven**. Het zijn twee volken die we samen de **Germanen** noemen. De Germanen waren boeren. Ze woonden in eenvoudige boerderijen en ze leefden van de opbrengst van hun akkers en hun dieren. De Romeinen vonden het allemaal prima en ze lieten de boeren met rust. In ruil daarvoor moesten de boeren wel **belasting** betalen. De Friezen hadden heel veel koeien. Zoveel, dat ze hun belasting met huiden konden betalen. De Bataven betaalden belasting door 5000 soldaten te leveren voor het leger van de Romeinen.

Friezen aan Zee

De boeren in het noorden van Nederland hadden veel last van de zee. Er waren nog geen dijken in die tijd. Bij vloed stroomde het water zó het land in. Als het eb werd liep het water weer terug naar de zee. Bij iedere overstroming zochten mensen een hooggelegen plek, bijvoorbeeld een heuvel. Maar het land in het noorden is heel vlak, er zijn geen heuvels... De Friezen hadden daar iets op gevonden. Ze maakten zelf heuvels van klei en al het afval dat ze hadden. Deze heuvels heten **terpen**. Op de terpen bouwden de Friezen hun boerderijen en stallen. Soms waren het grote terpen met meer huizen, soms waren het kleine terpen met maar één boerderij.

Bataven tussen de rivieren

De Bataafse boeren woonden in het gebied tussen de grote rivieren. Dat gebied heet de Betuwe. Ze hadden weinig last van overstromingen. Ze hoefden daarom ook niet op terpen te wonen.

Bron: "Wijzer door de tijd" uitgegeven door Wolters Noordhoff (alleen voor gebruik Iln. De Kleine Beer)

Als je de samenvatting en je werkboek goed hebt geleerd, kan je proberen om de oefenvragen te maken. Let op: dit zijn niet de proefwerkvragen!

Oefenvragen

1. Wanneer begon de Romeinse tijd?
2. Hoe zijn de Romeinse steden ontstaan?
3. Wat is een amfitheater? (En, weet je zo'n theater in de buurt van Berlicum?)
4. Over welke 2 volken speelden de Romeinen de baas?
5. Wat kon je in de Thermen doen?
6. Welke dingen hebben we aan de Romeinen te danken?
7. Waar leefden de Germanen van?
8. Wat moesten de Germanen doen om met rust gelaten te worden?
9. Waar woonden de Bataven?
10. Hoe beschermden de Friezen hun huizen tegen het water?

Plaatjes

